

Osnovne značajke Vijeća Europske unije s posebnim naglaskom na ustroj Vijeća

Sili Stipan, Anja

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:307051>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-25**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Anja Sili-Stipan

**OSNOVNE ZNAČAJKE VIJEĆA EUROPSKE UNIJE S
POSEBNIM NAGLASKOM NA USTROJ VIJEĆA**

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Anja Sili-Stipan

**OSNOVNE ZNAČAJKE VIJEĆA EUROPSKE UNIJE S
POSEBNIM NAGLASKOM NA USTROJ VIJEĆA
BASIC CHARACTERISTIC OF THE COUNCIL OF
THE EUROPEAN UNION WITH A PARTICULAR
FOCUS ON THE ORGANISATION OF THE COUNCIL**

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Magdalena Zeko, mag. iur., viši predavač

Čakovec, 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 1. veljače 2019.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2018-MTS-I-124

Pristupnik: Anja Sili-Stipan (0016113906)
Studij: izvanredni preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta
Smjer: Menadžment turizma

Zadatak: Osnovne značajke Vijeća Europske unije s posebnim naglaskom na ustroj Vijeća

Opis zadatka:

U završnom radu će se prikazati jedna od važnih institucija Europske unije: Vijeće Europske unije ili Vijeće ministara. Objasnit će se zašto se upravo ta institucija smatra najčvršćom poveznicom između članica i same Europske unije. Prikazat će se i glavne specifičnosti Vijeća Europske unije: dvojni karakter (međudržavna komponenta i supranacionalna komponenta); različiti sastavi te institucije, samo donošenje odluka te promjene koje su nastupile u funkcioniranju Vijeća Europske unije donošenjem Lisabonskog ugovora.

U početnom poglavlju prikazat će se povijesni razvitak Vijeća Europske unije i odnos s ostalim institucijama. U središnjem dijelu rada prikazat će se ustroj Vijeća s posebnim osvrtom na rotirajuće predsjedništvo, Odbor stalnih predstavnika, radne grupe stručnjaka te Glavno tajništvo Vijeća. U daljnjim poglavljima prikazat će se donošenje odluka u Vijeću (forme odluka – obvezujući i neobvezujući akti, većine potrebne za donošenje odluka). U završnim poglavljima prikazat će se promjene koje je predviđao nikad doneseni Ustav EU-a i promjene koje su usvojene u Lisabonskom ugovoru.

Zadatak uručen pristupniku: 3. siječnja 2019.

Rok za predaju rada: 20. rujna 2019.

Mentor:

Predsjednik
povjerenstva za
završni ispit:

Magdalena Zeko, pred.

ZAHVALA

Ovaj rad je izrađen pod vodstvom Magdalene Zeko, mag. iur., kojoj ovim putem zahvaljujem na pruženoj stručnoj pomoći i vodstvu prilikom izrade ovog rada.

Najveća hvala mom zaručniku i obitelji na pruženoj podršci tijekom studiranja.

SAŽETAK

U radu se uvodno obrađuju pojam i povijest Europske unije. Prikazan je institucionalni okvir Europske unije koji se sastoji od Europske komisije, Europskog parlamenta, Suda pravde, Revizorskog suda, Europske središnje banke, Vijeća Europske unije kao i ostalih institucija Europske unije. Prikazan je i objašnjen odnos Vijeća Europske unije sa svim navedenim institucijama. Poseban naglasak stavljen je na Vijeće Europske unije kao jedne od temeljnih institucija koja predstavlja zakonodavnu vlast i koordinira politike Europske unije. Objašnjeni su povijesni razvoj Vijeća Europske unije i njegove promjene kroz godine. Analizirane su glavne specifičnosti Vijeća Europske unije. Kao temeljne specifičnosti Vijeća Europske unije navedeni su dvojni karakter Vijeća Europske unije, međudržavna i supranacionalna komponenta. Vijeće Europske unije djeluje u deset različitih sastava. Predstavljani su Vijeće za poljoprivredu i gospodarstvo, Vijeće za konkurentnost, Vijeće za ekonomske i financijske poslove, Vijeće za okoliš, Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača, Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport. Također, objašnjeno je i prikazano Vijeće za vanjske poslove, Vijeće za opće poslove, Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove kao i Vijeće za promet, telekomunikaciju i energetiku. Nadalje, prikazan je ustroj Vijeća Europske unije koje čini rotirajuće predsjedništvo, COREPER, radne grupe stručnjaka i Glavno tajništvo Vijeća. Prikazano je i objašnjeno rotirajuće predsjedništvo na primjeru šestomjesečnog predsjedanja država članica Vijećem Europske unije sve od 2020. godine do danas. Prikazan je COREPER I i COREPER II kao institucije koje pomažu u svakodnevnom radu Vijeća Europske unije. Prikazana je i uloga radnih grupa stručnjaka i Glavno tajništvo Vijeća kao tijela koja obavljaju administrativne i ostale poslove. Na kraju rada, prikazan je povijesni prikaz donošenja odluka u Vijeću Europske unije kao i način donošenja odluka kvalificiranom većinom što danas predstavlja glavni način odlučivanja. Prikazane su i odredbe Lisabonskog ugovora kao i promjene koje su donesene njegovim usvajanjem, a koje su utjecale na funkcioniranje Vijeća Europske unije.

Ključne riječi: *Europska unija, institucije Europske unije, Lisabonski ugovor, Vijeće Europske unije, rotirajuće predsjedništvo, radne grupe stručnjaka, Coreper.*

Sadržaj

1. UVOD	8
1.1. Predmet rada.....	8
1.2. Ciljevi rada	9
1.3. Metodologija	9
1.4. Struktura rada	9
2. EUROPSKA UNIJA	10
2.1. Pojam Europske unije.....	10
2.2. Institucije Europske unije.....	11
2.2.1. Europska komisija	12
2.2.2. Europski parlament	12
2.2.3. Sud pravde.....	13
2.2.4. Revizorski sud	13
2.2.5. Europska središnja banka	14
2.2.6. Ostale institucije Europske unije.....	15
3. VIJEĆE EUROPSKE UNIJE	16
3.1. Povijesni razvoj Vijeća Europske unije.....	17
3.2. Osnovne značajke Vijeća Europske unije	18
3.3. Sastavi Vijeća	18
3.3.1. Poljoprivreda i gospodarstvo.....	19
3.3.2. Konkurentnost	19
3.3.3. Ekonomski i financijski poslovi	20
3.3.4. Okoliš	20
3.3.5. Zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača	21
3.3.6. Obrazovanje, mladi, kultura i sport.....	21
3.3.7. Vanjski poslovi	22
3.3.8. Opći poslovi	22

3.3.9. Pravosuđe i unutarnji poslovi.....	23
3.3.10. Promet, telekomunikacije i energetika	23
4. USTROJ VIJEĆA EUROPSKE UNIJE	24
4.1. Rotirajuće predsjedništvo	24
4.2. Odbor stalnih predstavnika – COREPER.....	29
4.3. Radne grupe stručnjaka	31
4.4. Glavno tajništvo Vijeća Europske unije	33
5. DONOŠENJE ODLUKA U VIJEĆU EUROPSKE UNIJE.....	34
5.1. Povijest donošenja odluka u Vijeću Europske unije	34
5.2. Promjene predviđane nikad donesenim Ustavom Europske unije	34
6. LISABONSKI UGOVOR.....	37
7. ZAKLJUČAK	39
8. LITERATURA	40
POPIS SLIKA	45
POPIS TABLICA	45

1. UVOD

Europska unija nastala je kako bi premostila neprijateljstva koja su snažila Europu sredinom 20. stoljeća. Godinama kasnije, zahvaljujući trudu i radu pojedinaca, nastala je zajednica u kojoj svoje članstvo broji Republika Hrvatska kao i ostalih 26 zemalja svijeta. Svojom bogatom poviješću svjedoči upravo svim nastalim promjenama koje su se dogodile. U ovom radu govori se o institucijama Europske unije s posebnim naglaskom na Vijeće Europske unije, njegov rad, ustroj i način donošenja odluka. Radi uvida u to kakva Europska unija danas jest, potrebno je razumjeti njezinu povijest koja je praćena godinama napetosti i ratovanja između država. Nakon Drugog svjetskog rata Europa je bila izložena mnogim posljedicama kao što su glad, gospodarska i ekonomska kriza. Povijest Europske unije ključna je za sve što čini Europsku uniju. Europska unija predstavlja zajednicu država koje zajedničkim snagama i naporima rade na donošenju različitih odluka s ciljem promicanja mira i sigurnosti. Sama specifičnost nalazi se i institucionalnom okviru Europske unije. Temeljne institucije Europske unije čine Europsko vijeće, Europska komisija, Revizorski sud, Europska središnja banka i ostale institucije i tijela Europske unije. Vijeće Europske unije jedna je od glavnih institucija Europske unije čiji je temeljni zadatak koordiniranje ekonomske i fiskalne politike država članica. Sam način donošenja odluka u Vijeću i sastav Vijeća Europske unije je specifičan. Naglaskom na predsjedanje pojedinih država članica Vijećem Europske unije prikazuju se eventualne razlike u ciljevima koje svaka država u vremenu predsjedanja želi ostvariti. U radu je dan osvrt na predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije kao i na predsjedanje ostalih država članica. Europska unija godinama je sve više rasla i proširivala se zahvaljujući državama koje su se priključivale. Sukladno tome donesen je Lisabonski ugovor koji je odličan odgovor na sva temeljna pitanja koja su europski državljani imali za Europu koja raste, napreduje i razvija se. Donošenjem Lisabonskog ugovora mijenja se institucionalni okvir Europske unije i dolazi do niza promjena koje su donesene, a posebice do promjena koje se odnose na Vijeće Europske unije.

1.1. Predmet rada

U ovom završnom radu prikazane su osnovne značajke Vijeća Europske unije kao jedne od temeljnih institucija Europske unije. Vijeće Europske unije smatra se najčvršćom poveznicom između same Europske unije i država članica. Vijeće Europske unije djeluje u više sastava, a također poseban naglasak stavljen je na ustroj Vijeća i na rad podtijela koja na razne načine djeluju i doprinose Vijeću Europske unije s radom. U uspješnom obavljanju zadataka Vijeću Europske

unije pomažu rotirajuće predsjedništvo, Odbor stalnih predstavnika, radne grupe stručnjaka i Glavno tajništvo Vijeća te je svako od njih detaljno objašnjeno i analizirano kako bi se bolje razumio rad samog Vijeća Europske unije. Prikazan je način donošenja glavnih odluka te promjene koje su donesene Lisabonskim ugovorom.

1.2. Ciljevi rada

Glavni ciljevi rada su prikazati povijest i razvitak Europske unije kao i definirati pojam Europske unije; prikazati i objasniti temeljne institucije Europske unije s posebnim naglaskom na Vijeće Europske unije; prikazati povijesni razvoj Vijeća Europske unije i objasniti zašto se smatra najčvršćom poveznicom između država članica i Europske unije; analizirati osnovne značajke Vijeća Europske unije, prikazati ustroj i način donošenja odluka u Vijeću kao i objasniti sastave Vijeća Europske unije; prikazati podtjela koja doprinose uspješnom radu Vijeća Europske unije i ukazati na temeljne promjene koje su donesene Lisabonskim ugovorom, a odnose se na Vijeće Europske unije.

1.3. Metodologija

U ovom radu korištena je metoda istraživanja za stolom (desk-metoda). Do potrebnih informacija kod pisanja ovog rada došlo se korištenjem sekundarnih podataka. Sekundarni podaci prikupljeni su iz raznih časopisa, knjiga i ostale stručne literature. Grafičke prikaze izradila je autorica završnog rada.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od 7 poglavlja. U uvodu se govori o temi rada, predmetu i metodologiji rada. Drugo poglavlje definira povijest i pojam Europske unije – što Europska unija zapravo jest i kako je nastala kako bi se bolje razumjelo poglavlja koja slijede. Definišu se temeljni zadaci i ciljevi Europske unije. Treće poglavlje prikazuje temeljne institucije Europske unije, kao i ostala pomoćna tijela, agencije i interesne skupine koje sudjeluju u radu Europske unije. Četvrto poglavlje odnosi se na temu završnog rada, a to su osnovne značajke Vijeća Europske unije s posebnim naglaskom na ustroj Vijeća, povijest Vijeća Europske unije i sastave Vijeća. Peta točka nadovezuje se na četvrto poglavlje, a ona govori o donošenju odluka u Vijeću Europske unije. Na kraju rada šesto poglavlje govori o Lisabonskom ugovoru i o promjenama koje su donesene, a odnose se na Vijeće Europske unije, nakon čega slijedi zaključak.

2. EUROPSKA UNIJA

Nakon Drugog svjetskog rata započeo je dotad nepoznat, nov oblik povezivanja i suradnje pojedinih država Europe nazvan integracija.¹ Smatra se trajnim povijesnim procesom koji traje već 70 godina. Europska unija kakvu poznajemo danas rezultat je rada i truda sviju koji su marljivo radili za ujedinjenu Europu. Kroz povijest Europska unija stvorila je zajedničku valutu te slobodno zajedničko tržište na kojem se kreću osobe, roba i kapital. Ideja o ujedinjenju Europe javila se još u XVII. stoljeću, a trebalo je proći dosta vremena kako bi se ideja kao takva uopće prihvatila. Europske države su se međusobno stoljećima borile za sigurnost, prevlast stvarajući osjećaj nesigurnosti. Materijalne štete, valovi izbjeglica i prognanika te smrt – sve je to pogodilo građane europskih zemalja tijekom Drugog svjetskog rata. Nadalje, ni po završetku rata Europa nije postala područje mira i sigurnosti već područje podjela. Europa je podijeljena na zapadni i istočni blok². Tijekom godina postojalo je sve jasnije da se mir, sigurnost i stabilnost mogu steći samo zajedničkim djelovanjem država. Pojavom prvih supranacionalnih zajednica vidljivo je da je ideja o zajedništvu i ujedinjenju dobila javnu i političku podršku. Kao takva između šest zemalja prva je osnovana Europska zajednica za ugljen i čelik. Već ovdje vidimo pojavu prve razrađene institucionalne strukture koja je obuhvaćala Visoke vlasti, Vijeće ministara, Sud i Predstavničke skupštine. 1958. godine stvorena je Europska ekonomska zajednica s ciljem osnivanja zajedničkog tržišta i carinske unije. Isto tako uspostavljena su izvršna tijela Vijeće ministara, Komisija, Skupština zastupnika i Sud pravde. Vijeće ministara predstavlja odlučujuće tijelo koje odluke donosi jednoglasno, točnije Zakonom je predviđeno kvalificiranom većinom. 1957. godine osnovana je Europska zajednica za atomsku energiju s ciljem unaprjeđenja suradnje i razvoja atomske energije u gospodarske svrhe. Važna godina je 1965. kada je donesen Ugovor o spajanju izvršnih tijela triju zajednica – ujedinjena su te Vijeće ministara i Komisija poslove obavljaju za sve tri zajednice. Godine 1993. na snagu je stupio Ugovor o Europskoj uniji kada je i formalno uspostavljena Europska unija. Stvaranje Europske unije početak je produbljivanja odnosa u Europi (Cerovac i sur., 2010).

2.1. Pojam Europske unije

„Europska unija je oblik nadnacionalne gospodarske i političke suradnje 27 europskih država koje su se slobodno udružile radi učvršćenja mira, promicanja demokratskih vrednota, blagostanja i

¹ Integracija se definira kao nov oblik povezivanja i međusobne suradnje država Europe.

² Zapadni blok obuhvaća sve zemlje SAD-a i Europe te njih nije okupirala sovjetska armija, dok istočni blok uz SSSR obuhvaća i sve zemlje pod neposrednim utjecajem SSSR-a.

dobrobiti svojih naroda te gospodarskog i socijalnog napretka.“
(<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ac0a88a6-4369-11ea-b81b-01aa75ed71a1/language-hr>).

Cilj Europske unije danas je promicanje mira za dobrobit svih svojih građana. Borba protiv socijalne isključenosti i diskriminacije također je jedan od važnijih ciljeva za koje se zalaže. Sloboda kretanja pruža građanima slobodno kretanje i boravak unutar Europske unije. Primjenjuje se jednakost prema svim državama članicama. Biti član Europske unije i njezin građanin podrazumijeva ravnopravnost u svim segmentima. Prisutna je demokracija pa tako svaki odrasli građani Europske unije imaju pravo kandidiranja i prava glasa u svojoj matičnoj državi ili državi prema mjestu boravišta (https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_hr#eu-u-svijetu). Već više od pola desetljeća građani Europe mogu uživati u miru, blagostanju i boljem životnom standardu. Jedan od glavnih gospodarskih pokretača unutar Europske unije je jedinstveno tržište koje omogućuje slobodno kretanje usluga, novca, roba i ljudi pa slobodna trgovina predstavlja ujedno i jedno od temeljnih načela Europske unije.

2.2. Institucije Europske unije

U ovom dijelu rada prikazat će se glavne institucije Europske unije. Detaljnije će se objasniti koje su temeljne zadaće i aktivnosti svake od njih, a u nastavku rada naglasak će biti na Vijeću Europske unije. Kako se Europska unija mijenjala i stvarala kroz povijest, tako se mijenjao i njezin sastav. Europska zajednica za ugljen i čelik imala je razrađenu institucionalnu strukturu koja se sastojala od Visoke vlasti, Vijeća ministara, Suda i predstavničke skupštine. S obzirom na to da su 1957. godine osnovane Europska ekonomska zajednica i Europska zajednica za atomsku energiju, svaka zajednica je imala vlastita izvršna tijela. Izvršna tijela svih triju osnovanih zajednica bila su veoma slična, pa su temeljem toga države osnivačice dogovorile pripajanje izvršnih tijela. Od 1967. godine kada je Ugovor o spajanju tijela zajednica stupio na snagu, sve tri zajednice imaju jedan Parlament, Sud, Europsku komisiju i Vijeće ministara. Izvršno tijelo Vijeće ministara danas znamo pod nazivom Vijeće Europske unije. S vremenom došlo je do razvoja i drugih tijela, ali najvažnija izvršna tijela Europske unije koja su navedena Lisabonskim ugovorom jesu Europsko vijeće, Vijeće Europske unije, Europska komisija, Europski parlament, Sud pravde, Revizorski sud, Europska središnja banka i ostala tijela i institucije kao što su Europska služba za vanjsko djelovanje, Europski gospodarski i socijalni odbor, Odbor regija, Europski nadzornik za zaštitu podataka, Europski ombudsman te Međuinstitucionalna tijela. Navedene institucije čine temeljne institucije Europske unije. Zakonodavni i institucionalni okvir Europske unije nastajao je i razvijao

se tijekom povijesnog razvoja. Temelji se na kontinuiranom pravnom sustavu, posebice osnivačkim ugovorima i ugovorima kojim su se nadopunjavali i izmjenjivali, kao i drugim izvorima komunitarnog prava i općim načelima prava, te načinom donošenja odluka i nadležnostima koje su prenesene ne institucije Europske unije (Cerovac i sur., 2010). Svaka od navedenih institucija Europske unije ima različitu ulogu.

2.2.1. Europska komisija

Europska komisija je glavno izvršno tijelo Europske unije koje se sastoji od 27 članova (povjerenika) iz svake zemlje članice. Mandat povjerenika traje pet godina. Sjedište Europske komisije nalazi se u Bruxellesu. Tri glavna područja rada Europske komisije su pripremanje novih zakona Europske unije, obavljanje poslova vezanih za proračun Europske unije i provedba zakonodavstva Europske unije. Europska komisija zadužena je za nadzor ugovora te u slučaju bilo kakvih odstupanja Europska komisija pravovremeno mora reagirati na isto. Vrlo važna zadaća je i pripremanje prijedloga novih zakona koji se izravno primjenjuju u državama članicama. Europska komisija ne može samostalno odlučivati o prijedlozima zakona. Navedeno je u domeni Vijeća Europske unije koje zajedno s Europskim parlamentom donosi odluku. Europska komisija također ima veliku ulogu u proračunu Europske unije gdje upravlja sredstvima koja odlaze na siromašne regije kao potpora i na zajedničku poljoprivrednu politiku (Bišćević Bohm i Lahodybsky, 2006).

2.2.2. Europski parlament

Europski parlament je institucija Europske unije koja se sastoji od predstavnika građana država članica koje su oni izabrali na parlamentarnim izborima. Prvi parlamentarni izbori bili su provedeni 1979. godine. Europski parlament razvio se iz Zajedničke skupštine (Cerovac i sur. 2010). Najvažnije zadaće Europskog parlamenta danas su temeljem prijedloga Europske komisije zajedno s Vijećem Europske unije donositi propise, odluke o proširenju i međunarodnim sporazumima te ostale akte koji su u nadležnosti te institucije. Nadalje, važna zadaća je i pozivati Europsku komisiju predložiti zakonodavne akte i preispitati program rada iste. U domeni Europskog parlamenta je i nadzor svih institucija i odabir predsjednika Europske komisije kao i donošenje odluka o proračunu zajedno s Vijećem Europske unije. Sjedište Europskog parlamenta također je u Bruxellesu. Maksimalan broj zastupnika koji država članica može imati u Europskom parlamentu je devedeset i šest, a minimalan šest. Ukupan broj zastupnika ne može biti veći od sedamsto pet uključujući i predsjednika (<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/hr/powers-and-procedures>).

2.2.3. Sud pravde

Europski sud pravde je institucija koja se najviše razlikuje u odnosu na sve druge institucije, kako po svojoj funkciji, tako i u odnosu prema drugim institucijama Europske unije. Temeljne funkcije Suda pravde su osigurati forum za rješavanje nesporazuma između država članica, osigurati učinkovitu primjenu prava kao i zaštititi prava Europske unije (Bašić, 2015).

Slika 1. Zgrada Suda pravde Europske unije

Izvor: <https://hms.ba>

U povijesti sve do donošenja Lisabonskog ugovora postojao je sustav sudova Zajednice koji su činili Sud pravde Europskih zajednica, Prvostupanjski sud Europskih zajednica i sudski paneli. Tek kasnije prijedlogom Ustava Europske unije dogodilo se preimenovanje u naziv kakav se i danas koristi, a to je Sud pravde Europske unije koji obuhvaća Sud pravde, Opći sud i specijalizirane sudove (Cerovac i sur., 2010). „Europski sud pravde (engl. European Court of Justice) tijelo je koje je jedini ovlašten tumač osnivačkih ugovora. On omogućuje istovjetno tumačenje zakona EU-a na cijelom njegovom području putem tijesne suradnje s nacionalnim sudovima. Sjedište Europskog suda pravde je u Luksemburgu. Sud se sastoji od po jednog suca kojega je izabrala vlada svake države članice, a mandat mu je šest godina.“ (Kesner-Škreb, 2007). Nadalje, kako članove suda biraju vlade država članica, Lisabonskim ugovorom donesen je poseban Odbor koji se sastoji od članova bivših sudaca, neovisnih odvjetnika i pravnika. Poveznica Vijeća Europske unije i Suda pravde leži upravo u tome što Vijeće Europske unije imenuje njihove članove (Cerovac i sur., 2010).

2.2.4. Revizorski sud

1975. godine osnovan je europski revizorski sud. S radom započinje 1977. godine. Sastoji se od onoliko članova koliko ima i država članica, a to je dvadeset i sedam. Mandat članova revizorskog

suda traje šest godina, a imenuje ih Vijeće Europske unije koje se savjetuje s Europskim parlamentom. Glavna zadaća revizorskog suda je ispitivanje jesu li svi zadaci i svi prihodi ostvareni na zakonit i ispravan način. Europski revizorski sud u slučaju nepravilnosti koje se pojave kao rezultat istražnih postupaka nema nadležnost za provođenje mjera istih (Klaus-Dieter, 2000).

„Revizorski sud je potpuno neovisno tijelo Unije kojem je povjeren računovodstveni nadzor. Zadatak mu je redovito ispitivati zakonitost i regularnost prihoda i rashoda svih institucija, tijela, ureda i agencija EU-a, kao i ekonomičnost pri upravljanju sredstvima. Rezultat provjere je Godišnje izvješće Revizorskog suda koje se šalje svim institucijama EU-a i objavljuje – s odgovorima institucija na primjedbe Suda – u Službenom glasilu EU-a. Godišnje izvješće, posebna izvješća ili mišljena Revizorski sud donosi većinom glasova svojih članova.“ (Cerovac i sur., 2010).

Službene stranice Europskog revizorskog suda pružaju građanima uvid u sam rad navedene institucije kao i u sve trenutne aktualnosti, mjesečne aktivnosti i događanja.

2.2.5. Europska središnja banka

Europska središnja banka jedna je od financijskih institucija Europske unije. Europska središnja banka institucija je ekonomske i monetarne unije. Zajedno s nacionalnom središnjom bankom čini Europski sustav središnjih banaka čiji je glavni cilj održavanje stabilnosti cijena (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/13/europejski-bank-centralny-ebc>). Osim što održava stabilnost cijena, njezina zadaća je upravljanje eurom kao zajedničkom valutom plaćanja, također izrada i izdavanje euronovčanica (Puhovski, 2010). Kada govorimo o zajedničkoj valuti euro, na samom početku euro je bio uveden u jedanaest država članica. Danas podaci govore da je euro uveden u dvadeset država članica Europske unije (<https://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.hr.html/>). Zgrada Europske središnje banke nalazi se u Frankfurtu. Aktualna predsjednica Europske središnje banke je Christine Lagarde koja sudjeluje na međunarodnim i europskim sastancima te ujedno i predstavlja Europsku središnju banku. Nadalje, članovi Europske središnje banke su potpredsjednik Europske središnje banke i guverneri nacionalnih središnjih banaka svih država članica Europske unije. Donošenje odluka u Europskoj središnjoj banci odvija se putem tri tijela. Prvo je Upravno vijeće koje je ujedno i glavno za donošenje odluka (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies-/institutions-and-bodies-profiles/ecb_hr). Zadatak upravnog vijeća praćenje je

gospodarskih i monetarnih kretanja i provođenje monetarne politike. Monetarna politika posebice je važna zato što se sastoji od skupa odluka koje donosi Europska središnja banka kako bi kontrolirala cijene i dostupnost eura u gospodarstvu. Također, zadatak Upravnog vijeća je određivanje kamatnih stopa po kojima poslovne banke vraćaju novac pozajmljen od Europske središnje banke (<https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me/html/what-is-monetary-policy.hr.html>). Drugo tijelo je Izvršni odbor koji rješava zadatke koje mu dodijeli Upravno vijeće. Također, zaduženo je za organizaciju i provođenje sastanaka. Opće vijeće treće je tijelo Europske središnje banke u čijoj su nadležnosti savjetodavne i koordinacijske aktivnosti. Kada se govori o pristupanju novih država članica Europskoj uniji, upravo Opće vijeće sudjeluje u pripremi za pristupanje istih (https://european-union.europa.eu/institutions-law-buget/institutions-and-bodies-/institutions-and-bodies-profiles/ecb_hr).

2.2.6. Ostale institucije Europske unije

Institucionalni sustav Europske unije sastoji se, uz navedene, i od niza drugih institucija i tijela navedenih u daljnjem tekstu.

Europska služba za vanjsko djelovanje predstavlja diplomatsku službu Europske unije koja je osnovana 2011. godine u Bruxellesu ciljem provođenja vanjske i sigurnosne politike Europske unije kao i upravljanjem diplomatskim odnosima država izvan Europske unije. Njezin rad temelji se na uspostavi i održavanju dobrih odnosa sa svjetskim velesilama, na uspostavi mira i jamčenju sigurnosti (https://european-union.europa.eu/institutions-law-buget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/eeas_hr). Europski gospodarski i socijalni odbor je savjetodavno tijelo koje je osnovano u svrhu pružanja pomoći Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. Trenutno ima 329 članova iz svih država članica Europske unije. Članovi Europskog gospodarskog i socijalnog odbora su poslodavci, sindikalisti i predstavnici interesnih skupina. Glavne zadaće ovog savjetodavnog tijela su zalagati se za to da europska politika i zakonodavstvo budu bolje prilagođeni građanskoj stvarnosti s ciljem lakšeg donošenja odluka u Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji držeći naglasak na ispunjenju zajedničkih interesa. Također, zadaća Europskog gospodarskog i socijalnog odbora je promicati razvoj Europske unije (<https://www.eesc.europa.eu/hr/o-nama>). Europska unija je sve češće dobivala zahtjeve da se državama članicama omogući utjecaj na one odluke koje se direktno tiču lokalnih interesa pa je odlučeno osnivanje Odbora regija kao još jednog savjetodavnog tijela. Odbor regija osnovan je 1994. godine ugovorom o Europskoj uniji i sastoji se od dvadeset i sedam predstavnika regionalnih i lokalnih vlasti država članica. Nadalje, stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora broj članova

Odbora ne smije biti veći od tristo i pedeset. Članove predlažu države članice, a na prijedlog Komisije Europske unije imenuje ih Vijeće Europske unije na mandat od pet godina (Cerovac i sur., 2010). Europski ombudsman osnovan je 1955. godine sa sjedištem u Strasbourgu s ciljem rješavanja pritužbi u vezi s nepravilnim postupanjem institucija ili ostalih tijela Europske unije. Pritužbe mogu podnijeti državljani Europske unije ili poduzeća sa sjedištem na teritoriju Europske unije. Ombudsmana bira Europski parlament na mandat u trajanju od pet godina i također predstavlja jedno od ostalih institucija Europske unije (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies-profiles/european-ombudsman_hr). Sa svrhom pomoći u svakodnevnom radu institucijama, agencijama i tijelima Europske unije osnovana su međuinstitucionalna tijela. Sukladno navedenom, svako od četiri tijela ima posebno određene nadležnosti koje se tiču zapošljavanja, razvoja osoblja, osposobljavanja, tehnologija za prikupljanje, obradu, pohranu i raspodjelu informacija korištenjem računala i nakladništva. Međuinstitucionalna tijela obuhvaćaju tim za hitne računalne intervencije koji je osnovan 2012. godine i služi za otklanjanje prijetnja sustavima u institucijama Europske unije kao i pružanje podrške za računalnu sigurnost na području svih institucija. Europska škola za javnu upravu osnovana je 2005. godine s ciljem pružanja osposobljavanja osoblja Europske unije u smislu osposobljavanja novih zaposlenika, programa Erasmus i slično. Europski ured za odabir osoblja koji organizira natječaje za kandidate za otvorena radna mjesta u institucijama Europske unije osnovan je 2003. godine. Ured za publikacije jedini je osnovan ranijih godina, točnije 1969. godine. Putem njega ostvaruje se pristup svim podacima, obavijestima, rezultatima istraživanja na području Europske unije (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_hr). Nadalje, Europski nadzornik za zaštitu podataka osnovan je 2004. godine s ciljem kontroliranja institucija i tijela Europske unije po pitanju poštovanja prava građana Europske unije kod obrade njihovih osobnih podataka. Mandat članova Europskog nadzornika za zaštitu podataka traje pet godina i u svom svakodnevnom radu nadzire, savjetuje i rješava pritužbe.

Na razini Europske unije postoji niz raznih institucija, tijela, interesnih skupina i agencija čija je svrha realizacija zajedničkih ciljeva.

3. VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

Vijeće Europske unije koordinira politike država članica u području ekonomske i fiskalne politike što uključuje upotrebu zajedničke valute – eura. U području obrazovanja i kulture Vijeće donosi okvire i planove kojima se utvrđuju prioriteti za bolju suradnju između država članica. Također,

Vijeće se bavi preporukama i smjernicama na godišnjoj bazi o stanju zaposlenosti unutar Europske unije. Nezaobilazan je donositelj odluka unutar Europske unije. Pregovara i donosi zakonske akte putem suodlučivanja zajedno s Europskim parlamentom. Na Vijeću Europske unije je definirati i provoditi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, a na prijedlog Komisije donosi odluke o potpisivanju i sklapanju sporazuma između država članica Europske unije. U nadležnosti Vijeća Europske unije je zajedno s Parlamentom donositi proračun Europske unije (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/>). U poglavljima koja slijede poseban naglasak stavljen je na povijesni razvoj, ustroj, sastav Vijeća i donošenje odluka u Vijeću Europske unije.

3.1. Povijesni razvoj Vijeća Europske unije

Veliki koraci tijekom osnivanja prvih supranacionalnih zajednica bitno su utjecali i na nastanak institucionalne strukture kakva postoji i danas. Osnivanje Europske zajednice za ugljen i čelik 1950. godine, koje je najavio Robert Schuman kao tadašnji francuski ministar vanjskih poslova, postavilo je temelje za osnivanje Europske unije. Dvije godine nakon toga Pariškim ugovorom osnovana je Europska zajednica za ugljen i čelik. 8. rujna 1952. godine održan je prvi sastanak Posebnog vijeća ministara Europske zajednice za ugljen i čelik koja će kasnije djelovati pod nazivom Vijeće Europske unije. Nadalje, 1958. godine Rimskim ugovorima osnovane su Europska zajednica za atomsku energiju i Europska ekonomska zajednica. Francuska je najavila kako neće prisustvovati sastancima Vijeća zbog neslaganja oko pitanja zajedničke poljoprivredne politike. Navedeni događaj odvio se 2. srpnja 1965. i poznat je pod nazivom „kriza prazne stolice“. Prvo proširenje dogodilo se 1973. godine, a države koje su se pridružile su Danska, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo. Upravo je i prvi sastanak Europskog vijeća održan 11. ožujka 1975. godine u Dublinu. Kroz povijest, broj država članica popeo se na dvoznamenkasti broj. Bitno je i potpisivanje Schengenskog sporazuma 1985. godine kojim su olakšana putovanja unutar granica država članica. 1987. godine započelo je uspostavljanje unutarnjeg tržišta kako bi se omogućilo slobodno kretanje robe, kapitala i osoba unutar granica. Važan događaj za današnje Vijeće Europske unije svakako je bilo i omogućavanje javnih rasprava (1992. godine). Na taj način građanima Europske unije omogućeno je da budu informirani o aktualnim raspravama, sjednicama i temama unutar Vijeća Europske unije kao i o temama koje se odnose na njihove interese. Službene mrežne stranice Vijeća Europske unije građanima pružaju uvid u prijenos otvorenih sjednica, pristup dokumentima kao i druge rasprave i konferencije za medije (<https://www.consilium.europa.eu/hr/history/?filters=1734>).

3.2. Osnovne značajke Vijeća Europske unije

Vijeće Europske unije u prošlosti je poznato pod nazivom Vijeće ministara. Osnovano je 1958. godine. Sve do Ugovora iz Maastrichta (1993. godine) ovo tijelo djelovalo je pod navedenim nazivom, ali i dandanas mnogi ga tako nazivaju. Kao što i sam naziv govori, Vijeće je bilo sastavljeno od ministara država članica te se ujedno i smatralo srcem odlučivanja, ali i glavnom poveznicom država članica Europske unije. Poveznicu između država članica najviše objašnjava veza, međusobna suradnja i dogovori koji se uspostavljaju između država članica putem osoba koje vode glavne resore u nekoj državi. Također, Vijeće je donosilo propise o pitanjima u vezi s prvim stupom³ kao i drugim i trećim stupom⁴.

Sjedište Vijeća Europske unije je u Bruxellesu (Cerovac i sur., 2010). Kroz povijest zbog širenja nadležnosti Vijeća Europske unije i samih Zajednica rastao je i broj vijeća pa u ovom trenutku djeluje deset različitih sastava. Upravo je to razlog zašto se Vijeće Europske unije naziva i Vijeće s više lica. Vijeće za ekonomske i financijske poslove koje se u početku razvilo s ciljem uspostave zajedničkog tržišta, Vijeće za pravosudne i unutarnje poslove te Jumbo vijeće. Sva od navedenih vijeća su međusobno jednaka, ali u praksi rad pojedinih je intenzivniji. Isto tako, razlika je u vremenu sazivanja. Neka vijeća sastaju se redovito, dok neka samo prema potrebi. Članovi država Europske unije donose odluke s ciljem zaštite vlastitih državnih interesa kao i interesa svih država članica. Kada govorimo o odlukama koje se donose s ciljem zaštite vlastitih državnih interesa, riječ je o međudržavnoj komponenti, a dok se gledaju interesi svih država članica riječ je o supranacionalnoj komponenti (Cerovac i sur., 2010).

3.3. Sastavi Vijeća

Kada se govori o Vijeću Europske unije, treba imati na umu da nema stalnih članova. Članove Vijeća Europske unije predstavljaju ministri država članica, ovisno o području politike o kojoj se raspravlja (https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_h). Vijeće Europske unije djeluje u deset različitih sastava, a to su poljoprivreda i ribarstvo, konkurentnost, ekonomski i financijski poslovi, okoliš, zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača, obrazovanje, mladi, kultura i sport, vanjski poslovi, opći poslovi, pravosuđe i unutarnji

³ Prvi stup obuhvaćao je Europsku zajednicu za ugljen i čelik, Europsku ekonomsku zajednicu, Europsku zajednicu za atomsku energiju zajedno s jedinstvenim tržištem i valutom.

⁴ Kada govorimo o drugom i trećem stupu, radilo se o propisima, pitanjima, mjerama i akcijama koje će članice poduzeti na polju zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Treći stup uključivao je suradnju u pravosuđu i unutarnjim poslovima.

poslovi, promet, telekomunikacije i energetika (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/>).

3.3.1. Poljoprivreda i gospodarstvo

Prvi sastav Vijeća od deset navedenih koji će se prikazati u ovom završnom radu je Vijeće poljoprivrede i ribarstva. Djeluje u području donošenja zakona koji se odnose na proizvodnju hrane, ruralni razvoj i upravljanje ribarstvom. Rad Vijeća temelji se na donošenju zakonodavstva koje sudjeluje u radu s Europskim parlamentom. Na sastancima Vijeća koji se odvijaju jednom u mjesec dana prisutni su ministri država članica Europske unije. Kod nekih država članica na sastanku Vijeća prisutan je samo jedan ministar za područje poljoprivrede i gospodarstva, dok postoji i mogućnost da država šalje dva ministra za navedena područja. Osim ministara država članica sastav Vijeća čine i europski povjerenik za poljoprivredu i ruralni razvoj, zdravlje, sigurnost hrane, pomorstvo i ribarstvo. Kad se govori o poljoprivrednoj politici i ribarstvu, treba se dotaknuti i područja koja ona obuhvaćaju. Poljoprivredna politika obuhvaća područje zajedničke poljoprivredne politike, pravila o unutarnjem tržištu za poljoprivredu i šumarstvo. Također, tu je i područje ekološke proizvodnje i kvalitete te sigurnost hrane i hrane za životinje. Zajednička poljoprivredna politika uvelike je značajna jer se njome donosi niz zajedničkih mjera. Ciljevi jesu povećanje produktivnosti u poljoprivredi, stabilizacija tržišta na način da se uspostave prihvatljive cijene hrane i životni standard građana. Vijeće također donosi i zakone o ribarstvenoj politici. Donosi i zakone o dopuštenim ulovima (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/agrifish>).

3.3.2. Konkurentnost

Glavni ciljevi Vijeća za konkurentnost su svakodnevni rad na poboljšanju konkurentnosti i povećanje rasta unutar Europske unije. Vijeće za konkurentnost u svojoj domeni ima nekoliko bitnih područja, a to su industrija, inovacije, istraživanje, svemir i unutarnje tržište. Kao kod poljoprivrede i gospodarstva, tako i kod Vijeća za konkurentnost sastaju se ministri država članica iz navedenih područja zajedno s europskim povjerenicima. Industrija kao prvo područje čijim se pitanjima bavi Vijeće za konkurentnost u svoje interese uključuje sve druge politike Europske unije. Nadalje, kroz Vijeće za konkurentnost želi se u pogledu inovacija, istraživanja i svemira učvrstiti osnova industrije na samom području Europske unije. Kroz navedeno Vijeće ministara država članica imaju u svojoj domeni usmjeravanje na otvaranje novih radnih mjesta i rast u sklopu zajedničke suradnje s Europskom svemirskom agencijom. Vijeće ima ulogu zakonodavca na području unutarnjeg tržišta osiguravajući slobodan protok ljudi, kapitala i usluga (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/compet>).

3.3.3. Ekonomski i financijski poslovi

Vijeće za ekonomsku i financijsku politiku bavi se gospodarskom politikom Europske unije, oporezivanjem i regulacijom usluga u području financija kao i odnosima s zemljama koje nisu unutar Europske unije. Na sastancima Vijeća za ekonomsku i financijsku politiku također sudjeluju ministri država članica Europske unije zajedno s europskim povjerenicima. Također, unutar Vijeća za ekonomsku i financijsku politiku postoji i posebna vrsta sastanaka kod kojih ministri i povjerenici zajedničkim snagama rade na godišnjem proračunu Europske unije. Vijeće za ekonomsku i financijsku politiku poznatije je pod nazivom ECOFIN čiji se sastanci održavaju jednom mjesečno. Sastanci koji su planirani do kraja 2023. godine najavljeni su na službenim stranicama Vijeća Europske unije. S obzirom na to da je ECOFIN zadužen za pripremu godišnjeg proračuna, zadužen je i za zajedničku valutu u pravnom pogledu (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/ecofin>). „Vijeće ECOFIN koordinira gospodarske politike država članica, pospješuje konvergenciju njegovih gospodarskih rezultata, prati njegove proračunske politike. Usto koordinira stajališta EU-a za sastanke na međunarodnoj razini, poput onih skupine G20, Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke. Odgovorno je i za financijske aspekte međunarodnih pregovora o mjerama za borbu protiv klimatskih promjena.“ (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/ecofin>).

3.3.4. Okoliš

Vijeće za okoliš djeluje u području zaštite okoliša, zdravlja i ljudi unutar granica Europske unije. Sastanci navedenog Vijeća održavaju se četiri puta godišnje na kojima sudjeluju ministri država članica koji se bave pitanjima okoliša. Također, prisutan je povjerenik za okoliš i povjerenik za klimu (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/env>). Europska unija i ministri država članica donijeli su ciljeve u korist zaštite okoliša, a ujedno i ciljeve koji se žele postići sve do 2050. godine. Razvijen je europski zeleni plan kojim je obećano kako do 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova kao i niz različitih odredba koji se odnose na dobrobit građana Europske unije (https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/environment.html?root_default=SUM_1_CODED=20&locale=hr). Temeljni zadatak Vijeća za okoliš je da zajedno s Europskim parlamentom oblikuje politiku koja se odnosi na donošenje zakona o okolišu uzimajući u obzir zaštitu prirodnih staništa, održavanje čistoće zraka i vode kao i pravilno odvajanje otpada održavajući svijest o otrovnim kemikalijama (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/env>).

3.3.5. Zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača

Jedno od temeljnih pitanja unutar granica Europske unije su svakako zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača. Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača djeluje pod nazivom EPSCO i sastaje se četiri puta godišnje. Sastaju se ministri država članica iz navedenih područja kao i europski povjerenici. Od četiri navedena sastanka na dva se isključivo bavi temama iz socijalne politike i zapošljavanja. U pitanju zapošljavanja i socijalne politike Europski parlament zajedno s Vijećem donosi zakone s ciljem rodne ravnopravnosti i nediskriminacije kao jednog od temeljnih ljudskih prava, kao i popravljanje uvjeta rada stanovništva na području Europske unije. Također, u vidu zapošljavanja i socijalne politike donose se zakoni koji uključuju socijalnu isključenost građana. Unutar zdravstva donosi se zakonodavstvo s pogledom na svu potrebnu medicinsku skrb, a kod pitanja potrošača na njihovu zaštitu zdravlja i sigurnosti. Sastanci Vijeća zakazani su za listopad 2023. godine, i tri sastanka unutar mjeseca studenog 2023. godine na kojima će se raspravljati i ostvarivati ciljevi iz navedenih područja (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/epsco>).

3.3.6. Obrazovanje, mladi, kultura i sport

„Područja politike kojima se bavi Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport u nadležnosti su država članica. Uloga EU-a u području obrazovanja, mladih, kulture i sporta stoga je pružanje okvira za suradnju među državama članicama te razmjenu informacija i iskustva u područjima od zajedničkog interesa.“ (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/eycs>). Sastanci Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport održavaju se tri do četiri puta na godinu. Na njima sudjeluju ministri iz navedenih područja i u pravilu točan sastav Vijeća ovisi o točkama za raspravu na sastanku. Dva puta na godinu sastanci se odvijaju u punom sastavu. Sastanci koji slijede u 2023. godini planirani su za 18. rujna, 25. rujna i 23. studenog. Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport donosi preporuke i mjere preporuke pa tako u području kulture radi na očuvanju kulturne baštine (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/eycs>). Europska unija pomaže mladima u pružanju znanja i svakodnevno ih na razne načine potiče na učenje novih jezika i razmjenu informacija. Sukladno navedenom u okviru obrazovanja Europska unija određuje model s ciljem provedbe ideje cjeloživotnog učenja i povećanje kvalitete obrazovanja. Također, podupire pravednost i bazira se na inovacijama i poduzetništvu. Sukladno navedenom, Europska unija provodi razne politike kako bi se ostvarili navedeni ciljevi na kojima se zalaže, a neki od njih su rani i predškolski odgoj, strukovno obrazovanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih. Jedan od poznatijih programa je program Erasmus (https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions-topic/education-training-and-youth_hr).

3.3.7. Vanjski poslovi

U nadležnosti Vijeća za vanjske poslove su poslovi koji uključuju vanjsku politiku, obranu i sigurnost, trgovinu, razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć. Sastav Vijeća za vanjske poslove čine ministri država članica vanjskih poslova. O dnevnom redu ovisi sastaju li se dodatno i ministri obrane, razvoja i trgovine. Bitno je napomenuti kako sastancima Vijeća za vanjske poslove predsjedava visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/fac/>). Trenutno dužnost visokog predstavnika Europske unije obnaša Josep Borrel. Lisabonski ugovor stupio je na snagu 2009. godine i ujedno je donio da je visoki predstavnik Europske unije i potpredsjednik Europske komisije. Visoki predstavnik Europske unije u svojoj nadležnosti ima niz obaveza. U svom svakodnevnom radu doprinosi kod prijedloga koji služe za formiranje zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Također, njegova zadaća je predsjedanje sastancima ministara vanjskih poslova, obrane, trgovine i razvoja. Kako unutar Europske unije ima mnogo vojnih i civilnih operacija, zadužen je za koordiniranje istih. Visoki predstavnik Europske unije sudjeluje na sastancima u Vijeću Europske unije na kojima su prisutni svi čelnici država članica. Ujedno, njegova zadaća je dnevno obavještavati Europski parlament o vanjskoj i sigurnosnoj politici kao i zastupati Europsku uniju na međunarodnim sastancima. Europska unija trenutno broji preko sto i četrdeset i četiri diplomatska predstavništva koja vodi visoki predstavnik Europske unije (https://www.eeas.europa.eu/eeas/high-representative-vice-president_en?ettrans=hr). U svakodnevnom radu visokom predstavniku Europske unije pomoć i podršku pruža Europska služba za vanjsko djelovanje. Sastanci Vijeća odvijaju se minimalno jednom na mjesec. Zajedničkim naporima Europska komisija i visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove žele zajamčiti zajedništvo i efikasnost vanjske politike Europske unije. Vanjska i sigurnosna politika provodi se na temelju uputa koje donosi Europsko vijeće (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/fac/>).

3.3.8. Opći poslovi

Sastanci Vijeća za opće poslove Europske unije odvijaju se jednom na mjesec. Na sastancima su prisutni ministri svih država članica i zajedno pripremaju sastanke Europskog vijeća. „Odgovorno je za niz međusektorskih područja politika, koja uključuju proširenja EU-a i pristupne pregovore, donošenje višegodišnjeg financijskog okvira (sedmogodišnji proračunski plan EU-a), kohezijsku politiku, pitanja koja se odnose na institucijski ustroj EU-a i sve predmete koje mu povjeri Europsko vijeće.“ (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/gac/>).

3.3.9. Pravosuđe i unutarnji poslovi

Europski parlament zajedno s Vijećem za pravosuđe i unutarnje poslove Europske unije donosi zakone kojima se štite temeljna ljudska prava i sloboda građana Europske unije unutar granica. Ujedno, donose i zakonodavstvo s ciljem zaštite građana. Zalaže se za osiguravanje ravnopravnosti, sigurnosti ljudi i pravednosti unutar granica Europske unije. Sastav Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove Europske unije čine ministri država članica u području pravosuđa i unutarnjih poslova. Zadaća ministara država članica razlikuje se ovisno o tome iz koje države dolaze. Pretežito ministri za unutarnju politiku bave se pitanjima koja se tiču migracija, policijske suradnje i upravljanja granicom. Nadalje, ministri zaduženi za pravosuđe rade na suradnji koja je usko vezana s građanskim i kaznenim pravom te temeljnim pravima. Sastanci ministara država članica odvijaju se svaka tri mjeseca. Bitno je napomenuti države Dansku i Irsku koje u navedenim područjima ne sudjeluju u cijelosti ili sudjeluju, ali u posebno ranije određenim uvjetima (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/jha/>).

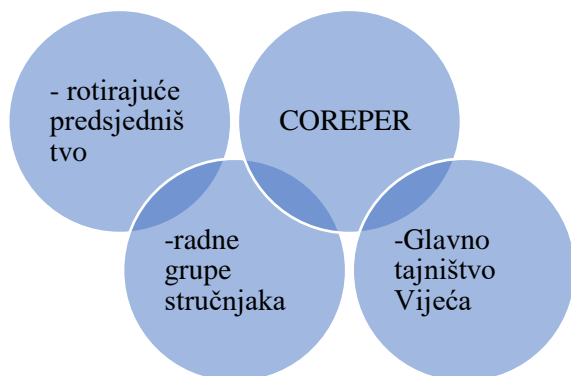
3.3.10. Promet, telekomunikacije i energetika

Zadnji sastav Vijeća koje se prikazuje u ovom završnom radu je Vijeće za promet, telekomunikacije i energetiku. Navedeno Vijeće donosi i provodi ciljeve u području prometa, telekomunikacije i energetike. Donošenje i provođenje ciljeva doprinosi zajedničkom tržištu i infrastrukturi, a ujedno i stvaranju prometnih, telekomunikacijskih i energetske mreže. Na sastancima Vijeća za promet sastaju se ministri država članica četiri puta na godinu. Isto tako, ministri energetike sastaju se tri ili četiri puta godišnje dok se sastanci ministara telekomunikacija održavaju dva puta na godinu (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/tte/>). Promet unutar granica Europske unije važan je zbog slobodnog kretanja roba i ljudi. Prometna politika Europske unije pomaže u razvoju Europske unije i u njezinoj modernoj prometnoj mreži (https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/transport_hr). Zajedno s Europskim parlamentom Vijeće energetike i Vijeće telekomunikacija donosi zakonodavstvo i daje upute kojim smjerom treba ići. „U području energetike Vijeće je, zajedno s Europskim parlamentom, zaduženo za donošenje zakonodavstva o funkcioniranju energetske mreže, osiguravanje sigurnosti opskrbe energijom, promicanje energetske učinkovitosti, novih i obnovljivih izvora energije te za promicanje međusobnog povezivanja energetske mreže. U području telekomunikacija Vijeće je zajedno s Europskim parlamentom zaduženo za donošenje zakonodavstva i smjernica o telekomunikacijskim mrežama i njihovoj interoperabilnosti. Cilj je politike EU-a ujedno poboljšati tržišno natjecanje i

kibersigurnost te poticati inovacije u sektoru telekomunikacija.“
(<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/tte/>).

4. USTROJ VIJEĆA EUROPSKE UNIJE

Slika 2. Hijerarhija tijela Vijeća Europske unije

Izvor: autoričina izrada

Na temelju *supra* izloženog vidljivo je da je Vijeće Europske unije tijelo u kojem se uz međusobnu suradnju usklađuju interesi država članica sastancima ministara iz država Europske unije ovisno o politici o kojoj se raspravlja. U nastavku rada detaljnije će biti objašnjena podtijela koja pomažu u radu i obavljaju dužnosti Vijeća Europske unije, a to su rotirajuće predsjedništvo, radne grupe stručnjaka, Coreper i Glavno tajništvo Vijeća.

4.1. Rotirajuće predsjedništvo

Kad se govori o rotirajućem predsjedništvu Europske unije, treba se dotaknuti šestomjesečnog razdoblja u kojem države članice predsjedaju Vijećem (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/>). U samim počecima države članice predsjedale su Vijećem Europske unije abecednim redom. Danas se predsjedanje odvija temeljem dogovora unutar država članica. Rotirajuće predsjedništvo predstavlja predsjedanje koje se prenosi na drugu članicu, a svaka od država članica dolazi na red za ponovno predsjedanje kada se izredaju sve ostale države. Sastav rotirajućeg predsjedništva Vijeća definiran je na sljedeći način. Predsjedavajuću trojku čine predstavnik Vijeća države koja trenutno predsjedava, predstavnik Vijeća države koja je predsjedavala ranije i predstavnik države članice

koja je sljedeća na redu. Ovakav sastav omogućava lakši nastavak započetih poslova. Poslovi kojima se bavi predsjedništvo uključuje organizaciju sjednica i planiranje točaka dnevnog reda. Pozitivne strane koje nosi predsjedanje neke od država članica Vijećem Europske unije su te što država može predlagati svoja rješenja u područjima u kojima traje rasprava, a da ih je potaknula država koja je ranije predsjedala. Isto tako, država može inicirati vlastita rješenja ili odlučivati o novim temama. Predsjednik Vijeća zajedno s Europskom komisijom predstavlja Europsku uniju u međunarodnim odnosima (Cerovac i sur., 2010). Predsjedanje Vijećem Europske unije započelo je 1958. godine. U nastavku ovog završnog rada prikazat će se koje države članice su predsjedale Vijećem Europske unije od 2020. godine do danas (<https://consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/timeline-presidencies-of-the-council-of-the-eu/>).

Predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije započelo je 1. siječnja i trajalo je do 30. lipnja 2020. godine (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/timeline-presidencies-of-the-council-of-the-eu/>). Četiri ključne stavke na kojima je Republika Hrvatska radila predsjedajući Vijećem Europske unije bile su Europa koja se razvija, povezuje, štiti i Europa koja se razvija (<https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Priorities>). Predsjedanje Njemačke započelo je 1. srpnja i trajalo je sve do 31. prosinca 2020. godine. Njemačka je bila dio predsjedavajuće trojke zajedno s Portugalom i Slovenijom s kojima je radila na prevladavanju pandemije bolesti COVID-19. Temeljni prioritet Njemačke bio je naglasak na jačoj i snažnijoj Europi, koja je pravedna, održiva, sigurna i koja poštuje zajedničke vrijednosti. Najveći naglasak je stavljen na gospodarski oporavak Europske unije (<https://www.consilium.europa.eu/media/56254/2020-jul-dec-de-priorities.pdf>).

Slika 3. Predsjedavajuće države članice 2020. godine

Izvor: autoričina izrada

Portugal je započeo predsjedanje Vijećem Europske unije početkom 2021. godine. „Portugalsko predsjedništvo bilo je usmjereno na promicanje oporavka Europe, klimatizaciju i digitalnu tranziciju, provedbu stupa socijalnih prava Europske unije i jačanje strateške autonomije Europe. Slovensko predsjedništvo bilo je usmjereno na oporavak Europske unije i jačanje njegove otpornosti, promišljanje o budućnosti Europe te jačanje vladavine prava i europskih vrijednosti i povećanje sigurnosti i stabilnosti u europskom susjedstvu.“ (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/timeline-presidencies-of-the-council-of-the-eu/>).

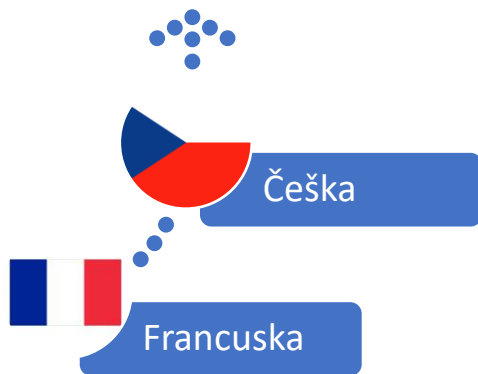
Slika 4. Predsjedavajuće države članice 2021. godine

Izvor: autoričina izrada

Države članice koje su 2022. godine predsjedale Vijećem Europske unije bile su Francuska i Češka. Događaj koji je obilježio francusko predsjedanje Vijećem zasigurno je ruska invazija na Ukrajinu. Trio predsjedništva zajedno s Francuskom činile su Češka i Švedska (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/timeline-presidencies-of-the-council-of-the-eu/>). Prioritet Francuske bilo je jačanje europske demokracije. Također, naglasak je stavljen na oporavak, snagu i osjećaj pripadnosti (<https://www.consilium.europa.eu/media/56602/2022-jan-jun-fr-programme.pdf>).

Slika 5. Predsjedavajuće države članice 2022. godine

Izvor: autoričina izrada

U nastavku rada prikazana je kronologija predsjedanja u prošlim i budućim razdobljima sve do 2030. godine, koja je objavljena na službenim stranicama Europske unije.

Predsjedanje država članica Vijećem Europske unije od 2016. godine obnašale su Nizozemska, Slovačka i Malta. Nizozemska je započela predsjedanje u siječnju i završila u lipnju 2016. godine. Slovačka je država koja je nastavila predsjedanje sve do kraja navedene godine, dok je Malta s predsjedanjem započela u siječnju 2017. godine. Estonija je krenula predsjedati u drugoj polovici 2017. godine. Bugarska i Austrija države su članice Europske unije koje su Vijećem Europske unije predsjedale kroz 2018. godinu. Rumunjska i Finska nastavile su predsjedanje u 2019. godini, dok je posebno značajna 2020. godina kada je od siječnja do lipnja Vijećem Europske unije predsjedala Republika Hrvatska. Od srpnja do prosinca 2020. godine ovu ulogu imala je Njemačka. Predsjedanje Portugala odvijalo se od siječnja do lipnja 2021. godine. Nastavak predsjedanja bio je na Sloveniji koja je ovu dužnost obnašala od srpnja do prosinca te godine. Francusko i češko predsjedanje trajalo je unutar 2022. godine.

Na početku 2023. godine bilo je aktualno predsjedanje Švedske koja je svoje predsjedanje završila u lipnju ove godine. S obzirom na trenutno aktualno stanje rata u Ukrajini, Švedska će i dalje nastaviti pružati gospodarsku i vojnu potporu Ukrajini. Španjolska predsjedava Vijećem Europske unije trenutno, točnije u razdoblju od srpnja do prosinca 2023. godine. Belgija i Mađarska nastavljaju predsjedanje Vijećem sve do kraja 2024. godine kada predsjedanje nastavljaju Poljska i Danska. Od 1. siječnja do 30. lipnja 2026. godine Vijećem Europske unije će predsjedati Cipar. Sljedeće predsjedanje koje će se odvijati trajat će do kraja 2027. godine, a predsjedat će Litva i Grčka, dok će 2028. godine predsjedati Italija i Latvija. Oduka o predsjedanju Vijećem Europske unije donesena je do 2030. godine. Planirano predsjedanje od siječnja do lipnja 2029. godine je za

Italiju. Nakon toga slijedit će predsjedanje Latvije od srpnja do prosinca iste godine. Početkom 2030. godine nastavit će predsjedati Slovačka, te ponovno predsjedanje od srpnja do prosinca 2030. godine imat će Malta.

U određenom vremenskom periodu kroz godine mijenjaju se države koje predsjedaju. Svaka država članica kroz šestomjesečno obnašanje dužnosti bavi se različitim temama, postavlja prioritete i ciljeve koje u određenom vremenskom periodu želi ostvariti. Predsjedanje Vijećem Europske unije nije nimalo lak zadatak za državu članicu i njezine ministre. Svako predsjedanje predstavlja velik izazov i zahtijeva puno znanja i rada na određenim poljima.

Tablica 1. Predsjedavajuće države od 2016. do 2030. godine

Nizozemska (**)	siječanj–lipanj	2016.
Slovačka (**)	srpanj–prosinac	2016.
Malta (**)	siječanj–lipanj	2017.
Estonija	srpanj–prosinac	2017.
Bugarska	siječanj–lipanj	2018.
Austrija	srpanj–prosinac	2018.
Rumunjska	siječanj–lipanj	2019.
Finska	srpanj–prosinac	2019.
Hrvatska	siječanj–lipanj	2020.
Njemačka	srpanj–prosinac	2020.
Portugal	siječanj–lipanj	2021.
Slovenija	srpanj–prosinac	2021.
Francuska	siječanj–lipanj	2022.
Česka	srpanj–prosinac	2022.
Švedska	siječanj–lipanj	2023.
Španjolska	srpanj–prosinac	2023.
Belgija	siječanj–lipanj	2024.
Mađarska	srpanj–prosinac	2024.
Poljska	siječanj–lipanj	2025.
Danska	srpanj–prosinac	2025.
Cipar	siječanj–lipanj	2026.
Irska	srpanj–prosinac	2026.
Litva	siječanj–lipanj	2027.
Grčka	srpanj–prosinac	2027.
Italija	siječanj–lipanj	2028.
Latvija	srpanj–prosinac	2028.
Luksemburg	siječanj–lipanj	2029.
Nizozemska	srpanj–prosinac	2029.
Slovačka	siječanj–lipanj	2030.
Malta	srpanj–prosinac	2030.

Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/hr/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D13168&from=EN>

4.2. Odbor stalnih predstavnika – COREPER

U svakodnevnom radu Vijeću Europske unije pomažu razna podtijela, a jedno od njih je i Odbor stalnih predstavnika. Puhovski (2010) ističe kako je COREPER naziv za odbor stalnih predstavnika svake od država Europske unije čija je zadaća pripremiti odluke Vijeća. Također navodi kako postoje dva odbora stalnih predstavnika pod nazivom COREPER I i COREPER II. Odbor stalnih predstavnika posrednik je između ministara i radnih grupa stručnjaka. Posao koji obavljaju radne grupe stručnjaka osobito se odnosi na pripremanje materijala na temelju kojih odbor stalnih predstavnika priprema nacрте odluka koje kasnije ministri Vijeća donose na sjednicama. Odbor stalnih predstavnika nije nadležan za donošenje odluka. Odluke mogu samo donositi ministri država članica. Odbor stalnih predstavnika sastaje se na tjednoj bazi zbog povećanog opsega posla, a ujedno je i zato podijeljen na dva dijela (Cerovac i sur., 2010).

COREPER I čine zamjenici stalnih predstavnika svake od država članica Europske unije. Predsjedanje sastancima obavlja zamjenik stalnog predstavnika države članice koja obavlja dužnost predsjedanja Vijećem za opće poslove. U njegovoj nadležnosti je pripremanje rada šest sastava Vijeća, a to su poljoprivreda i ribarstvo koja uključuje samo financijska pitanja ili tehničke mjere u veterinarskom, fitosanitarnom zakonodavstvu ili zakonodavstvu o hrani. Sljedeća nadležnost je konkurentnost, pa slijedi obrazovanje, mladi, kultura i sport; nadalje, zapošljavanje, socijalna politika, zdravlje i pitanje potrošača, okoliš, promet, telekomunikacija i energetika (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/preparatory-bodies/coreper-i/>).

COREPER II djeluje na području rješavanja pitanja zajedničke vanjske politike, međunarodnih ekonomskih odnosa, promjene osnivačkih ugovora, proširenja Europske unije i rješavanja pitanja s područja pravosuđa i unutarnjih poslova (Cerovac i sur., 2010).

Službene mrežne stranice Europske unije daju nam uvid u datume prošlih i nadolazećih sastanaka te popis točaka dnevnog reda na određeni datum. Privremeni dnevni red dio 2 na datum 12. srpnja 2023. daje uvid u točke za raspravu koje se odnose dijelom na opće poslove, a dijelom na vanjsku politiku. Neke od teme o kojima se raspravljalo su agresija Rusije na Ukrajinu, Turska, vanjskopolitička dimenzija gospodarske sigurnosti i ostale teme koje se odnose na sastanak Vijeća Europske unije.

Slika 6. Privremeni dnevni red – 12., 13. i 14. srpnja 2023.

PRIVREMENI DNEVNI RED
ODBOR STALNIH PREDSTAVNIKA (dio 2.)
Zgrada Europa, Bruxelles
12., 13. i 14. srpnja 2023. (10.00, 9.00, 16.00)

Format 1 + 2 + 1 (+ 1 u prostoriji za prijenos sastanaka)

1. Usvajanje dnevnog reda
Odobrenje popisa točaka „I” iz Priloga

Točke za raspravu (II)

SRIJEDA, 12. SRPNJA 2023. (10.00)

Opći poslovi

20. Sastanak Vijeća (opći poslovi) 10. srpnja 2023.: daljnje postupanje

Vanjski poslovi

21. Sastanak Vijeća (vanjski poslovi) 20. srpnja 2023.: priprema
 - a) Agresija Rusije na Ukrajinu
Razmjena mišljenja
 - b) Turska
Razmjena mišljenja
 - c) Vanjskopolitička dimenzija gospodarske sigurnosti
Razmjena mišljenja
 - d) Ostale točke u vezi sa sastankom Vijeća

Izvor: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11707-2023-REV-3/hr/pdf>

4.3. Radne grupe stručnjaka

Radne grupe stručnjaka odnosno pripremna tijela Vijeća sastoje se od velikog broja stručnjaka država članica koji zajedničkim snagama i naporima nastoje donijeti moguća rješenja na temelju kojih će se kasnije donositi odluke.

Pripremna tijela možemo podijeliti u dvije glavne skupine. Odbori koji su uspostavljeni trajno ugovorima, međuvladinim odlukama ili aktom Vijeća kod kojih je predsjednik najčešće imenovan ili izabran i odbori ili radne skupine koje odabire COREPER, a predsjednik je predstavnik one države članice koja obnaša dužnost šestomjesečnog rotirajućeg predsjedništva (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/preparatory-bodies/>).

U nastavku ovog završnog rada govori se o pripremnim tijelima ovisno o tome jesu li osnovana trajno ugovorima, aktom ili međuvladinim odlukama te isto tako radne skupine koje odabire COREPER. Pripremna tijela Vijeća sa stalnim predsjednikom može se podijeliti na Gospodarski i financijski odbor, Odbor za zapošljavanje, Odbor za socijalnu zaštitu, Vojni odbor Europske unije, Radnu skupinu Vojnog odbora Europske unije, Skupinu za glavne ciljeve, Odbor za ekonomsku politiku, Odbor za financijske usluge i Skupinu za Kodeks o postupanju.

Tablica 2. Popis pripremnih tijela Vijeća sa stalnim predsjednikom

POPIS PRIPREMNIH TIJELA VIJEĆA SA STALNIM PREDSJEDNIKOM

I. Odbori i radne skupine s izabranim/imenovanim predsjednikom	
A.2.	Gospodarski i financijski odbor (EFC)
A.3.	Odbor za zapošljavanje (EMCO)
A.7.	Odbor za socijalnu zaštitu (SPC)
A.9.	Vojni odbor Europske unije (EUMC)
A.9.a	Radna skupina Vojnog odbora (EUMCWG)
A.9b	skupina za glavne ciljeve (HTF)
A.11.	Odbor za ekonomsku politiku (EPC)
A.12.	Odbor za financijske usluge (FSC)
A.22	Odbor za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC)
D.5.	Skupina za Kodeks o postupanju (opozivanje poslovanja) (COCG)

Izvor: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5253-2022-INIT/hr/pdf>

Odbori i radne skupine sa stalnim predsjednikom su Odbor stalnih predstavnika COREPER koji se dijeli na dva dijela: Gospodarski i Financijski odbor unutar kojeg djeluju razne vrste pododbora kao što su pododbor za Međunarodni monetarni fond, pododbor za eurokovanice, tržišta europskog duga Europske unije, pododbor za statistiku i drugi. Tu su i Odbor za zapošljavanje, Odbor za trgovinsku politiku unutar kojeg se nalaze punopravni članovi, zamjenici, stručnjaci za ulaganja i

usluge i opći sustavi povlastica, Politički i sigurnosni odbor, Stalni odbor za operativnu suradnju u području unutarnje sigurnosti i Odbor za socijalnu zaštitu.

Tablica 3. Popis odbora osnovanih ugovorima

ODBORI OSNOVANI UGOVORIMA	
A.1.	Odbor stalnih predstavnika (Coreper)* – dio II. – dio I.
A.2.	Gospodarski i financijski odbor (EFC) ³ (°) ** – pododbor za Međunarodni monetarni fond (SCIMF) – pododbor za eurokovanice (SCSC) – tržišta državnog duga EU-a (ESDM) – radna skupina ESDM-a za licitiranje i fondove za ograničavanje rizika (RS ESDM za LFOR) – radna skupina ESDM-a za zelene obveznice (RS ESDM za ZO) – pododbor za statistiku (SCS)
A.3.	Odbor za zapošljavanje (EMCO) ⁴ (°)
A.4.	Odbor za trgovinsku politiku (OTP) ⁵ ** – punopravni članovi – zamjenici – stručnjaci za usluge i ulaganja – opći sustav povlastica
A.5.	Politički i sigurnosni odbor (PSO) (°°)*
A.6.	Stalni odbor za operativnu suradnju u području unutarnje sigurnosti (COSI) ⁶ *
A.7.	Odbor za socijalnu zaštitu (SPC) ⁷ (°)

Izvor: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5253-2022-INIT/hr/pdf>

Nadalje, radne skupine i odbore koji su osnovani aktom Vijeća dijeli se na Posebni odbor za poljoprivredu, Vojni odbor Europske unije, Radnu skupinu Vojnog odbora, Skupinu za glavne ciljeve, Odbor za civilne aspekte upravljanja kriznim situacijama, Odbor za ekonomsku politiku, Odbor za financijske usluge, Odbor za sigurnost, Radnu skupinu za Ujedinjeno Kraljevstvo, Skupinu za izvozne kredite i Odbor za europski istraživački prostor i inovacije. Skupine koje su usko povezane s COREPER-om su Skupina Antici, Skupina Mertens, Skupina prijatelja predsjedništva i savjetnici.

Svaka od navedenih radnih grupa stručnjaka u području ekonomije, politike, gospodarstva i ostalih područja zajedničkim snagama pomaže u radu Vijeća Europske unije. Iznoseći svoje stavove, mišljenja i uvjerenja te kasnije moguća rješenja koja COREPER provodi u odluke, doprinosi Vijeću Europske unije da bude upravo onakva institucija kakva danas i jest.

Tablica 4. Odbori i skupine osnovani aktom Vijeća i blisko povezani s Coreperom

ODBORI I SKUPINE OSNOVANI AKTOM VIJEĆA	
A.8.	Posebni odbor za poljoprivredu (POP) ⁸
A.9.	Vojni odbor Europske unije (EUMC) ⁹ (°)*
A.9.a	Radna skupina Vojnog odbora (EUMCWG) (°)
A.9b	Skupina za glavne ciljeve (HTF) (°)
A.10.	Odbor za civilne aspekte upravljanja kriznim situacijama (CivCom) ¹⁰ (°°)*
A.11.	Odbor za ekonomsku politiku (EPC) ¹¹ (°)
A.12.	Odbor za financijske usluge (FSC) ¹² (°)
A.13.	Odbor za sigurnost ¹³ (°°°)* – informacijska sigurnost (referentna skupina AQUA-e, radna skupina za provedbu Tempesta) ¹⁴ – Odbor za sigurnosnu akreditaciju (OSA)
A.20.	Radna skupina za Ujedinjenu Kraljevinu (WPUK) ¹⁵ *
A.21	Skupina za izvozne kredite ¹⁶
A.22	Odbor za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC) ¹⁷

SKUPINE BLISKO POVEZANE S COREPEROM	
A.14.	Skupina Antici*
A.15.	Skupina Mertens*
A.16.	Skupina prijatelja predsjedništva

SAVJETNICI/ATAŠEI	
A.18.	Savjetnici/atašei ¹⁸

Izvor: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5253-2022-INIT/hr/pdf>

4.4. Glavno tajništvo Vijeća Europske unije

Glavno tajništvo predstavlja tijelo koje je odgovorno za organizaciju rada Vijeća Europske unije. Nadležno je tijelo koje priprema i provodi odluke (Omejec, 2008). Kao najvažnije i temeljne zadaće glavnog tajništva Vijeća Europske unije možemo navesti pružanje pomoći u vidu savjetovanja i koordinacije rada Vijeća što se odnosi na provedbu osamnaestomjesečnog programa Vijeća, potpora predsjedništvu Vijeća u pregovorima kako unutar Vijeća tako i s ostalim institucijama, pomoć u logistici i organizaciji sastanaka, izrada izvješća, dnevnog reda i svih ostalih administrativnih poslova (<https://www.consilium.europa.eu/hr.general-secretariat/>).

„Glavno tajništvo je administrativna potpora i institucionalna memorija Vijeća EU-a.“ (Cerovac i sur., 2010). U domeni glavnog tajništva Vijeća Europske unije također se nalaze i različite dužnosti koje su usko vezane za radne skupine i odbore Vijeća. Također, odgovorno je i za upravljanje arhivom Vijeća Europske Unije (<https://www.consilium.europa.eu/hr.general-secretariat/>).

5. DONOŠENJE ODLUKA U VIJEĆU EUROPSKE UNIJE

Vijeće Europske unije kao jedna od temeljnih institucija Europske unije u svom svakodnevnom radu susreće se s donošenjem različitih odluka. Kroz povijest se sam postupak donošenja odluka i dijeljenja ovlasti mijenjao. S obzirom na navedeno odluke se nisu donosile na način na koji se donose danas. Danas se odluke donose najčešće u redovnom zakonodavnom postupku suodlučivanja u Vijeću Europske unije i u Europskom parlamentu. U nastavku je prikazan način donošenja odluka u povijesti, promjene koje je predviđao nikad doneseni Ustav Europske unije kao i način donošenja odluka stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora.

5.1. Povijest donošenja odluka u Vijeću Europske unije

Nakon 1986. godine odluke se više nisu donosile samo jednoglasno već i kvalificiranom većinom. Ukupan broj mogućih glasova iznosio je 87 od kojih je 62 bilo potrebno „za“. U slučaju kada bi se njih 26 izjasnilo s „protiv“, blokiralo bi se donošenje odluke. Navedeno je poznato pod nazivom blokirajuća manjina (Cerovac i sur., 2010). „Glasovi su bili raspoređeni na sljedeći način: Francuska, Njemačka, V. Britanija i Italija po 10 glasova, Španjolska 8, Nizozemska, Belgija, Grčka i Portugal po 5, Austrija i Švedska po 4, Danska, Irska i Finska po 3, te Luksemburg 2 glasa. Smisao uvođenja kvalificirane većine bio je da nijedna država sama, pa čak ni dvije države zajedno, kad svaka ima najviše glasova, ne mogu spriječiti donošenje odluke (propisa) jer ne mogu ostvariti blokirajuću manjinu. Nakon proširenja, 1995. blokirajuća se manjina podigla s 23 na 26 glasova. Velika Britanija se bojala da će je to onemogućiti da ubuduće uspješno spriječi donošenje onih odluka (propisa) za koje ona negativno glasuje te je tražila da se blokirajuća manjina ne povećava. Spor je riješen tzv. Ioannina sporazumom prema kojem: 'Ako članice koje u Vijeću predstavljaju 23-25 glasova najave da će se suprotstaviti donošenju odluke u Vijeću, Vijeće će poduzeti sve kako bi se, unutar razboritog vremena, postigla odluka za koju će države glasovati s barem 65 glasova.'" (Cerovac i sur., 2010).

5.2. Promjene predviđane nikad donesenim Ustavom Europske unije

Stupanjem na snagu Ugovora iz Nice 1. travnja 2003. godine doneseno je uravnoteženo ponderiranje glasova s ciljem boljeg odraza stanovnika država članica. Nadalje, glasovanje kvalificiranom većinom obuhvaća nova područja unutar granica Europske unije. Dosadašnjih potrebnih 71,3 % glasova za dobivanje kvalificirane većine povećano je na 73,9 %. Na zahtjev države članice većina država mora uključivati 62 % stanovništva Europske unije (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:xy0012>). Prema navedenom, broj

glasova u Vijeću u kojem se nalazi 27 država članica raste na 345 glasova. Postizanje kvalificirane većine je s 255 glasova „za“. 29 glasova imaju Njemačka, Francuska, Italija i Velika Britanija dok ih s 27 glasa slijede Poljska i Španjolska. Nadalje, Rumunjska s 14 dok se odmah iza nje nalazi Nizozemska, Belgija, Mađarska i Češka 12, Bugarska, Austrija i Švedska 10, Danska, Irska, Finska i Litva po 7. Slijedi Luksemburg, Latvija, Estonija, Slovenija i Cipar po 4 i na posljednjem mjestu Malta s 3 glasa. S obzirom na nezadovoljstvo koje je bilo prisutno između država članica u vezi s donošenjem odluka temeljem Ugovora iz Nice Ustav Europske unije predviđao je niz promjena. Ustav Europske unije donio je nekoliko važnih preinaka u odlučivanju unutar Vijeća Europske unije. Jedna od njih uvođenje suodlučivanja kao redovitog zakonodavnog postupka. Također, redovito glasovanje odvijalo bi se kvalificiranom većinom dok bi jednoglasno donošenje odluka bilo predviđano Ustavom Europske unije (Cerovac i sur., 2010).

„Uz kvalificiranu većinu Ustav EU-a je bio predvidio postojanje i tzv. superkvalificirane većine. Kada Vijeće EU ne donosi odluku (propis) na prijedlog Komisije, ni na inicijativu Ministra vanjskih poslova, glasuje se superkvalificiranom većinom koja se postiže tako da za odluku glasuje najmanje 72% članica koje predstavljaju najmanje 65% populacije Unije.“ (Cerovac i sur., 2010).

Danas, kvalificirana većina postignuta je u slučaju kada su ispunjena dva uvjeta. Potrebno je da 55 % država članica glasuje za, odnosno najmanje 15 država i da prijedlog podržavaju članice koje predstavljaju najmanje 65 % ukupnog stanovništva Europske unije. U slučaju da manje od četiri člana Vijeća Europske unije glasuju protiv, postotak stanovništva koji glasa za nije relevantan za određivanje kvalificirane većine. Kada govorimo o prijedlogu koji ne dolazi do Komisije ni Visokog predstavnika, a o njemu glasa Vijeće Europske unije, takav prijedlog se donosi ako je postignuta pojačana kvalificirana manjina. Istodobno moraju biti zadovoljena dva uvjeta. Najmanje 20 država, točnije 75 % država članica, mora glasovati za i države članice koje podupiru prijedlog čine 65 % stanovništva Europske unije. U slučaju suzdržanosti članova Vijeća Europske unije kod glasovanja kvalificiranom većinom smatra se kao glasovanje protiv (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/qualified-majority/>).

Vijeće Europske unije donosi odluke zajedno s Parlamentom. Kada Europska unija odlučuje o svim pitanjima osim o pitanjima Zajedničke vanjske i sigurnosne politike, odluke se donose kao obvezujući akti koji se dijele na uredbu, smjernice i odluke ili kao neobvezujući akti, a to su preporuke i mišljenja. Kada govorimo o donošenju odluka iz područja Zajedničke vanjske i sigurnosne politike, donose se zajedničke strategije, stajališta i akcije (Cerovac i sur., 2010).

„Uredbe su obvezujući zakonodavni akt koji se moraju u cijelosti primjenjivati u svim državama članicama. Direktiva je zakonodavni akt kojim se utvrđuje cilj koji moraju ostvariti sve države članice EU-a. No zemlje moraju same osmisliti svoje zakone o tome kako će te ciljeve postići. Odluke su obvezujuće za one kojima su upućene (npr. za određenu zemlju EU-a ili pojedinačno trgovačko društvo) te se izravno primjenjuju. Preporuke nisu obvezujuće. Kad je Komisija izdala preporuku da pružatelji medijskih usluga iz država članica EU-a trebaju povećati transparentnost vlasništva i zaštititi uredničku neovisnost, to nije imalo nikakve pravne posljedice. Preporuke omogućuju institucijama da izraze svoja stajališta i predlože smjer djelovanja, ali ne nameću pravnu obvezu onima kojima su upućene. Mišljenje je instrument kojim se institucijama omogućuje da daju neobvezujuću izjavu bez nametanja ikakve pravne obveze onima kojima je upućeno.“ (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_hr).

„Zajedničke strategije su pravni akti u kojima se određuju specifični ciljevi EU-a za koje postoji zajednički interes članica te se u njima određuje vremenski okvir i sredstva za ostvarenje ciljeva. Zajednička stajališta su takvi obvezujući pravni akti EU-a u kojem države članice iznose svoj stav o nekom pitanju ili situaciji (obvezatnost je uvedena tek Ugovorom o EU). Zajedničke akcije su takvi akti Zajednice kojima se, uz iznošenje stava država članica o nekom pitanju ili situaciji, određuju i mjere koje treba poduzeti, kao financijska i druga sredstva za njihovo ostvarenje.“ (Cerovac i sur., 2010).

Proces donošenja odluka odvija se tako da Vijeće Europske unije primi prijedlog Komisije koji se istovremeno daje na uvid i Vijeću Europske unije i Europskom parlamentu. Kad se govori o ovakvom postupku, riječ je o takozvanom čitanju. Prije nego što se postigne zajednički dogovor ili odbije zakonodavni prijedlog, mogu se održati najviše tri čitanja. Pri svakom čitanju prijedlog prolazi tri razine: Radnu skupinu, Odbor stalnih predstavnika i sastav Vijeća (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/decision-making/>). Glasovanje započinje predsjednik Vijeća Europske unije. U slučaju da glasovanje započne član Vijeća ili Komisije, takvu inicijativu mora odobriti većina članova Vijeća. Vijeće može krenuti s glasovanjem samo ako je prisutna većina njegovih članova. Vijeće Europske unije šalje nacrt nacionalnim parlamentima na ispitivanje. Može krenuti s glasanjem tek osam tjedana nakon slanja ili u hitnim slučajevima. Kada govorimo o sustavu glasanja unutar Vijeća Europske unije, odluke se donose običnom većinom, kvalificiranom većinom i jednoglasno (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/>). Na samom početku sve odluke donosile su se jednoglasno. Tek 80-ih godina dogodio se veći pomak prema donošenju odluka

kvalificiranom većinom. Kada govorimo o običnoj većini, ona je postignuta ako najmanje četrnaest članova glasuje za (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/simple-majority/>).

Postoji niz pitanja koja države članice Europske unije smatraju osjetljivima. U takvim slučajevima države članice smatraju da Vijeće mora odlučivati jednoglasno. Jednoglasno odlučivanje prisutno je kod zajedničke vanjske i sigurnosne politike, članstva u Europskoj uniji, davanja novih prava građanima, usklađivanja nacionalnog zakonodavstva o neizravnom oporezivanju i u području socijalne sigurnosti i socijalne zaštite, kod pitanja u vezi financija Europske unije i kod odredba u području pravosuđa (<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/unanimity/>).

6. LISABONSKI UGOVOR

Lisabonski ugovor naziv je za pravni akt koji su potpisale sve države članice Europske unije 13. prosinca 2007. godine, dok je stupio na snagu 2009. godine. U njemu su sadržane sve izmjene i dopune Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice koji je Lisabonskim ugovorom preimenovan u Ugovor o funkcioniranju Europske unije. Ova dva ugovora čine pravni temelj Europske unije. Glavna ideja kod donošenja Lisabonskog ugovora bila je u modernizaciji upravo pravnih temelja Europske unije što se nije postiglo Ustavom Europske unije (Rudolf, 2009).

Prema Omejec (2008) Lisabonski ugovor ima četiri temeljna cilja – demokratičnija i transparentnija Europa sa svrhom postizanja jačanja uloge Europskog parlamenta, drugi cilj Lisabonskog ugovora je učinkovitija Europa koja se odnosi na brže donošenje odluka; također, Europa koja se zalaže za pravo, slobodu, solidarnost zahtjeva, i posljednji cilj je jedinstvena pravna osobnost i međunarodnopravni subjektivitet. Neke od važnijih promjena koje su donesene Lisabonskim ugovorom su veća uključenost Europskog parlamenta u zakonodavni proces kroz veću mogućnost suodlučivanja s Vijećem Europske unije, mandat Predsjednika Europskog vijeća u trajanju od dvije i pol godine. Visoki predstavnik također je i potpredsjednik Europske komisije. Lisabonskim ugovorom uvedena je i pravno obvezujuća povelja o ljudskim pravima Europske unije i Povelja o temeljnim pravima. Prvi put postoji mogućnost izlaska države članice iz Europske unije (Bulić, 2018).

Lisabonski ugovor donio je promjene u uređenju institucionalnog okvira Europske unije s posebnim naglaskom na promjene koje su se dogodile unutar Vijeća Europske unije. Ugovorom iz

Lisabona planirano je uvođenje institucionalnog okvira onakvog kakvog danas poznajemo, a sastoji se od ranije spomenutog Europskog parlamenta, Europskog vijeća, Vijeća Europske unije, Europske komisije, Suda pravde Europske unije koji je sve do Lisabonskog ugovora imao naziv Sud pravde Europskih zajednica, Europske središnje banke i Revizorskog suda (Omejec, 2008).

„Lisabonski ugovor zadržao je šestomjesečno rotirajuće predsjedništvo Vijeća EU-a. Iako su i Ustav EU-a i Lisabonski ugovor predvidjeli uvođenje funkcije Predsjednika Europskog vijeća, predsjedništvo Vijeća EU-a i nadalje zadržava značajnu ulogu u predstavljanju Unije u pitanjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike, izražava stajališta Unije u međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama. Odgovoran je za provedbu odluka u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike.“ (Cerovac i sur., 2010).

Uz zadržano šestomjesečno rotirajuće predsjedništvo ovim Ugovorom iz Lisabona uvedena su skupna predsjedništva koja su sastavljena od tri države članice u trajanju od osamnaest mjeseci s ciljem ostvarivanja boljeg kontinuiteta rada. Uvedeno je da Vijećem ministara vanjskih poslova predsjedava visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (<https://mpu.gov.hr>). Uloga visokog predstavnika je trajno predsjedavati Vijećem vanjskih poslova i ujedno je jedan od potpredsjednika Europske komisije. Po Lisabonskom ugovoru postaje poveznica između Vijeća Europske unije i Komisije na području vanjskih poslova i sigurnosne politike. Promjene koje se odnose na Vijeće Europske unije također definirane Lisabonskim ugovorom su i oko načina odlučivanja unutar Vijeća.

Lisabonski ugovor donio je mnogo promjena koje su usko vezane za institucije Europske unije, a isto tako i za ostala pitanja unutar Europske unije. Na samom kraju važno je napomenuti kako je Lisabonskim ugovorom predviđana mogućnost istupanja država članica iz Europske unije. U tom slučaju primjenjuje se postupak sklapanja sporazuma s državom koja želi izaći iz Europske unije. Tako dolazi do otklanjanja sumnja o bespovratnom ukidanju nacionalne suverenosti država članica Europske unije (McCormick, 2008).

7. ZAKLJUČAK

Razvojem Europskih zajednica stanovnici Europe bili su suočeni s novim načinom povezivanja koje je uslijedilo nakon mnogo godina rata i svih tragičnih posljedica koje on sa sobom nosi. Danas Europska unija ima bitnu ulogu u svijetu. Posebnost Europske unije očituje se u njezinom supranacionalnom karakteru i institucionalnom okviru. Rastom Europske unije rasle su i ovlasti njezinih institucija koje su definirane donošenjem Lisabonskog ugovora. Vijeće Europske unije predstavlja instituciju čija je temeljna zadaća usklađivanje interesa država članica uz međusobnu suradnju na sastancima u kojima sudjeluju ministri država članica. Institucije Europske unije zajedno s podtjelima sudjeluju u svakodnevnom radu Vijeća Europske unije. Potrebno je i dalje održavati međusobnu suradnju. Vijeće Europske unije djeluje u deset različitih sastava. Vijeće je sastavljeno od rotirajućeg predsjedništva, Odbora stalnih predstavnika, radnih grupa stručnjaka i Glavnog tajništva Vijeća. Rotirajuće predsjedništvo omogućava državama članicama šestomjesečno predsjedanje. Prema podacima o predsjedanju država članica Vijećem, rotirajuće predsjedništvo omogućuje raspored zadataka i opterećenja koje leži na ministrima na pravilan način. Ujedno, time je i izjednačen položaj između jakih i slabijih država članica. Lisabonskim ugovorom doneseno je da se unutar Vijeća odluke mogu donositi kao obvezujući i neobvezujući akti na svim poljima osim kod zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Stupanjem navedenog ugovora na snagu umjesto dosadašnjeg mogućeg samo jednoglasnog odlučivanja uvodi se obična ili kvalificirana većina. Uvedena je i funkcija visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Uz sve navedeno, može se zaključiti kako sam rad Vijeća funkcionira na dobar način, a u tome pomažu i uvelike pridonose ostale navedene institucije i podtjela. Daljnje donošenje zakonodavstva i koordinacija unutar određenih područja koja su u nadležnosti Vijeća kao i ostale funkcije koje se obavljaju unutar te institucije bitne su za daljnji razvoj europskih integracija kako bi i dalje rezultirao zajednicom mira, sigurnosti i blagostanja.

8. LITERATURA

1. Bašić, N.(2015). Evropski Sud pravde: Funkcije, nadležnosti i odlučivanje ECJ. U: Šahinpašić, A., ur., Normativna moć i politička odgovornost u EU. Sarajevo: TKD Šahinpašić, str. 89-90.
2. Bišćević, H., Bohm, W., i Lahodynsky, O., (2006). Europska komisija. U: Pejčinović Burić, M., ur., EU for YOU: Kako funkcionira Europska Unija. Zagreb: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, str. 31-33.
3. Bulić, A. (2018). Lisabonski ugovor i Europska unija. Završni rad. Šibenik: Veleučilište u Šibeniku, str. 4-12.
4. Cerovac M.; Faulend M.; Mintas Hodak Lj.; Majić H.; Mataija M.; Mijatović N.; Ondelj I.; Sokol T.; Šimac S.; Škreb M.; Šošić V.; Vidović B.; Mikuš Žigman N. (2010.) Europska unija. Zagreb, MATE d.o.o., str. 95-188.
5. EUR-Lex. Ugovor iz Nice. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:xy0012> (11. 9. 2023.)
6. Europska središnja banka. Euro. <https://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.hr.html/> (14. 4. 2023.)
7. Europska središnja banka. Što je monetarna politika? <https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me/html/what-is-monetary-policy.hr.html> (14. 4. 2023.)
8. Europska unija. Europska služba za vanjsko vrednovanje (ESVB). https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/eas_hr (14. 4. 2023.)
9. Europska unija. Europska središnja banka (ESB). https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies-/institutions-and-bodies-profiles/ecb_hr (14. 4. 2023.)
10. Europska unija. Europski ombudsman. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies-profiles/european-ombudsman_hr/ (14. 4. 2023.)

11. Europska unija. Obrazovanje, osposobljavanje i mladi. https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions-topic/education-training-and-youth_hr (9. 9. 2023.)
12. Europske unija. Promet. https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/transport_hr (9. 9. 2023.)
13. Europska unija. Visoka predstavnik/potpredsjednik. https://www.eeas.europa.eu/eeas/high-representative-vice-president_en?etrans=hr/ (9. 9. 2023.)
14. Europska unija. Vrste institucije i tijela: Međuinstitucijske službe. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_hr (14. 4. 2023.)
15. Europska unija. Vrste Zakonodavstva. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_hr (31. 7. 2023.)
16. Europski gospodarski i socijalni odbor. O nama. <https://www.eesc.europa.eu/hr/o-nama> (14. 4. 2023.)
17. Europski parlament. Ovlasti i postupci. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/hr/powers-and-procedures> (12. 4. 2023.)
18. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Coreper I. <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/preparatory-bodies/coreper-i/> (15. 7. 2023.)
19. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Focus areas of Germany's Presidency of the Council of the European Union. <https://www.consilium.europa.eu/media/56254/2020-jul-dec-de-priorities.pdf> (15. 4. 2023.)
20. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Glavno tajništvo Vijeća. <https://www.consilium.europa.eu/hr.general-secretariat/> (16. 7. 2023.)
21. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Jednoglasno donošenje odluka. <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/unanimity/> (31. 7. 2023.)
22. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Kvalificirana većina. <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/qualified-majority/> (31. 7. 2023.)

23. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Obična većina.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/simple-majority/> (31. 7. 2023.)
24. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Popis predsjedništava Vijeća Europske unije.
<https://consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/timeline-presidencies-of-the-council-of-the-eu/> (15. 4. 2023.)
25. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Povijest.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/history/?filters=1734> (31. 8. 2023.)
26. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Predsjedništvo Vijeća EU.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/presidency-council-eu/> (15. 4. 2023.)
27. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Pripremna tijela Vijeća.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/preparatory-bodies/> (15. 7. 2023.)
28. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Proces donošenja odluka u Vijeću.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/decision-making/> (31. 7. 2023.)
29. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Recovery, Strength and a Sense of Belonging.
<https://www.consilium.europa.eu/media/56602/2022-jan-jun-fr-programme.pdf> (15. 4. 2023.)
30. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Sastavi Vijeća.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/> (31. 8. 2023.)
31. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Sastav Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (TTE). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/tte/> (9. 9. 2023.)
32. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Sustav glasovanja.
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/voting-system/> (31. 7. 2023.)
33. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/ecofin> (9. 9. 2023.)
34. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za konkurentnost (COMPET).
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/compet> (9. 9. 2023.)
35. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport (EYCS).
<https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/eys> (9. 9. 2023.)

36. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za okoliš (ENV). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/env> (9. 9. 2023.)
37. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za opće poslove (GAC). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/gac/> (9. 9. 2023.)
38. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/agrifish> (9. 9. 2023.)
39. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove (PUP). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/jha/> (9. 9. 2023.)
40. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za vanjske poslove. <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/fac/> (9. 9. 2023.)
41. Europsko vijeće, Vijeće Europske unije. Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO). <https://www.consilium.europa.eu/hr/council-eu/configurations/epsco> (9. 9. 2023.)
42. EU2020HR. Prioriteti. <https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Priorites> (15. 4. 2023.)
43. Kesner-Škreb, M. (2007). Institucije Europske Unije: Financijska teorija i praksa, Zagreb: Institut za javne financije, str. 75
44. Klaus-Dieter, B. (2000). Revizorski sud, ABC prava zajednice, 5. izd. Zagreb, Kerschhoffset
45. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije (2016). Pročišćene verzije Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Europska unija: Ured za publikacije Europske unije., 6 (7), str. 169.
46. McCormick, J. (2008). Razumijeti Europsku uniju. Zagreb: Mate d.o.o., str. 220-221
47. Omejec, J. (2008). Vijeće Europe i Europska unija: Institucionalni i pravni okvir. Zagreb: Novi informator d.o.o., str. 110-111, 142-149.
48. Puhovski, T. (2010). Europska Unija i kako podučavati o njoj, Zagreb: Forum za slobodu odgoja.
49. Republika Hrvatska Ministarstvo pravosuđa i uprave. Koje promjene uvodi Lisabonski ugovor u funkcioniranju Vijeća. <https://mpu.gov.hr> (1. 8. 2023.)

50. Rudolf, D. (2007). Lisabonski ugovor Europske unije (2007): Konsolidirani tekst Ugovora o Europskoj uniji (Maastricht, 1992.) Konsolidiran tekst Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Rim, 1957.). U: Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu. Split: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, str. 23-25.

POPIS SLIKA

Slika 1. Zgrada Suda pravde Europske unije	13
Slika 2. Hijerarhija tijela Vijeća Europske unije	24
Slika 3. Predsjedavajuće države članice 2020. godine	25
Slika 4. Predsjedavajuće države članice 2021. godine	26
Slika 5. Predsjedavajuće države članice 2022. godine	27
Slika 6. Privremeni dnevni red – 12., 13. i 14. srpnja 2023.	30

POPIS TABLICA

Tablica 1. Predsjedavajuće države od 2016. do 2030. godine.....	28
Tablica 2. Popis pripremnih tijela Vijeća sa stalnim predsjednikom	31
Tablica 3. Popis odbora osnovanih ugovorima	32
Tablica 4. Odbori i skupine osnovani aktom Vijeća i blisko povezani s Coreperom.....	33